

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/periodyki-ipn/dodatki-historyczne-do/184317,Wolne-Zwiazki-Zawodowe-Wybrzeza-dodatek-historyczny-do-tytulow-Polska-Press-28-k.html>
29.04.2024, 05:13

Wolne Związki Zawodowe Wybrzeża - dodatek historyczny do tytułów Polska Press - 28 kwietnia 2023

W dodatku:

- dr Paweł Warot, dyrektor IPN w Gdańsku - **Wolne Związki Zawodowe Wybrzeża**

W drugiej połowie lat siedemdziesiątych XX w. pękała już bańka propagandowa, w jakiej przyszło żyć Polakom pod rządami komunistycznej ekipy Edwarda Gierka. Rzeczywistość dnia codziennego rozmijała się z lansowanym w mediach reżimowych obrazem PRL jako dziesiątej potęgi ekonomicznej świata. Polska stawała się krajem niewypłacalnym, coraz bardziej pogłębiał się kryzys gospodarczy. Większość narodu czuła się wykorzystywana i okradana, źle opłacana za swoją pracę, wykonywaną nierzadko w ciężkich warunkach, bez odpowiednich narzędzi i zabezpieczeń, z łamaniem podstawowych zasad BHP. Polacy zaczęli dostrzegać, iż zamiast zapowiadanego przez PZPR dobrobytu, coraz bardziej odstają oni poziomem życia od robotników francuskich czy niemieckich. Latami oczekiwali na mieszkanie czy samochód, a nawet zaczęli się borykać z problemem dostępności podstawowych produktów spożywczych i przemysłowych.

Wolne Związki Zawodowe Wybrzeża - dodatek historyczny do tytułów Polska Press - 28 kwietnia 2023

Wszelkie wcześniejsze wystąpienia i bunt robotnicze skierowane przeciw narzuconym po wojnie władzom skazane były na przegraną. Sama tylko ostatnia dekada przyniosła masakrę na Wybrzeżu w 1970 r. i pacyfikację wystąpień w Radomiu i Ursusie w 1976 r. Polacy odczuwali obecność komunistycznej policji politycznej i jej agentury - napisał we wstępie do dodatku dr Paweł Warot, dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku.

- **Dominik Bień - *Myśl polityczna Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża***

Wolne Związki Zawodowe Wybrzeża pozostają dzisiaj nieco w cieniu innych nurtów opozycji przedsierpniowej, w której na pierwszy plan wysuwają się inteligenckie w swoim rodowodzie Komitet Obrony Robotników i Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela. Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy może być ich robotniczy charakter. Takie osadzenie WZZ czyni je niezwykle ciekawym przykładem organizacji tworzonej przez samych robotników i, szerzej, osoby pracujące w przemyśle. Z dzisiejszej perspektywy kwestia robotnicza znacznie straciła na aktualności, choćby w związku ze zmianą struktury zatrudnienia i odejściem w niebyt klasy robotniczej. Z drugiej strony rolę robotników przejęli w dużym stopniu pracownicy usług czy innych sektorów gospodarki, których dotyczą podobne problemy jak kiedyś robotników.

- **Daniel Wicenty - *Wiec pod bramą nr 2 z 18 grudnia 1979 r. WZZ, opozycjoniści i paradoksalne skutki Grudnia '70***

3 grudnia 1979 r. Komenda
Wojewódzka MO w Gdańsku
zarządziła przeprowadzenie na terenie
województwa gdańskiego operacji
„Tarcza”. W rozkazie czytamy: „Z
posiadanego rozpoznania
operacyjnego wynika, że znane
elementy antysocjalistyczne
aktywizują ostatnio swą wrogą i
nieodpowiedzialną działalność,
zwłaszcza w rejonie Trójmiasta, czym
usiłują wywołać szkodliwe nastroje w
środowiskach robotniczych oraz
zakładach produkcyjnych o
kluczowym znaczeniu”. Dokument
ten, kilkakrotnie odwołując się do
kategorii „elementów
antysocjalistycznych” bądź
„chuligańskich”, kwestię prawdziwego
powodu pozostawił w
niedopowiedzeniu.

● **Piotr Abryszeński - Stanisław
Kowalski: skromny informatyk z
ostrym piórem**

Pośród działaczy opozycji
demokratycznej w Gdańsku Stanisław
Kowalski to postać z jednej strony
odrębna, a z drugiej – stanowiąca
istotne jej ogniwo. Urodził się 6
sierpnia 1938 r. w Chojnicach. W 1961
r. uzyskał na Politechnice Gdańskiej
tytuł magistra, a dziesięć lat później
obronił z wyróżnieniem pracę
doktorską poświęconą funkcjom
boolowskim, matematycznym
modelom układów kombinacyjnych,
obecnie powszechnie
wykorzystywanym w elektronice
cyfrowej, programowaniu czy
sztucznej inteligencji.

PLIKI DO POBRANIA

[Wolne Związki Zawodowe Wybrzeża - dodatek historyczny do tytułów Polska Press - 28 kwietnia 2023 \(pdf, 770.11 KB\) 29.04.2023 00:00](#)